

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Avgvstini Valerii, Veronensis Episcopi, De Rhetorica
Ecclesiastica Libri III. Perqvam Ervditi**

Valiero, Agostino

Coloniae, 1582

De moribus amicorum, & de varijs eorum generibus. Cap. XXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69050](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69050)

fit, quam profitentur artem, eam doceant; & in primis operam dent, vt reliqua omnes artes veluti ancilla, seruiant omnium reginae Theologiae; nè, tanquam mercatores, doceant libentiùs diuites, quàm pauperes; neminem excludant; nobilissimum eleemosynae genus esse, docere: quo loco perterrefaciendi sunt rhetores seculi, nè incautos adolescentes erudiant ad decipiendum, ad excitandas seditiones, multo magis philosophi, nè de mundi aeternitate, de immortalitate animae, ex sententia Auerrois nimium multa, & nimis subtiliter doceant, quod impudentis hominis, ac etiam impij esse, quispiam posset suspicari: quod prohibuerunt sancta concilia, non audeant, ostentationis causa, ad perniciem ingeniorum profiteri. Iurisperitos autè, medicos, & qui in alijs nobilibus artibus versantur, excitet Ecclesiasticus orator, vt cū timore Dei, artem exerceant suam. Medicis incutiat timorem diuini iudicij, si, eorum negligētia, egroti sine sanctis sacramentis Ecclesiae, ex hac vita decedant. Iurisperitos ad horribile iudicium vocet, si eorum culpa, lis protracta, ortae inimicitia, viduae aut pupilli oppressi fuerint.

De moribus amicorum, & de varijs eorum generibus.

Cap. XXXIIII.

ACCEDAMVS ad tertiam distinctionem, quae erat, vt electione auditores distinguerentur: quidam enim dicuntur amici; quidam, et si inimici non sunt, quia se mutuo non nōrunt, & nulla coniunctione inter se iuncti sunt, eo non appellantur nomine. Amicos interdum dicat omnes Christianos, quia communia sunt caelum & terra,

terra communis pretiosissimus sanguis Christi, communia sacramenta, communes preces Ecclesie; sed tamen magis propriè appellandos amicos, qui in aliqua societate, sub eodem vexillo, iisdem pijs operibus intenti viuunt, expectantes beatam spem: cuiusmodi sunt illi, qui habentur & nominantur fratres, alio nomine socij, quorum multa sunt societates, prout Spiritus sanctus alios excitat ad erudiendos pueros in doctrina Christiana, alios ad orationem, & ad frequentanda sanctissima sacramenta, alios ad propria corpora castiganda, alios ad consolandos eos, de quibus vltimum est sumendum supplicium. Hæc sancta amicitiarum genera, & plura alia, quæ non vtilitate aut voluptate, sed pietate, & vitæ sanctitate omnia metiuntur, quibus ocium fugitur, & auctori omnium bonorum Deo honor exhibetur, quàm maximè poterit, Ecclesiasticus orator laudet; atque hos piorum virorum, atq; etiam foeminarum, conuentus excitet ad perseuerantiam. Cùm ad illas sermonem habet; dicat, viam esse hanc vitam admodum difficilem & periculosam; illud verè dici posse, Væ soli: nos omnes egere aliorum auxilio, quo facilius iter faciamus, labyrinthū huius mundi extricabilem transeamus, perueniamus ad caelestem illam patriam: has veras esse amicitias, quas amor Dei, quas studium pietatis conciliauit, has esse stabiles & perpetuas: cauendum, nè subdolanus ille & perniciosus venator animarum nostrarum sathanas, discordias in sanctis societatibus interdum disseminet: precibus flagitandum esse auxilium; frequenti vsu sacramentorum, illius conatus frangendos; hanc legem instituendam, vt alterum quisque ferat, vt nihil dicatur, nisi implorato Spiritus

san-

sancti auxilio. si qua oritur dissensio, ad archipresbyterum, aut etiam, si opus est, ad episcopum deferatur.

Qua ratione commouendi sint milites.

Cap. XXXV.

CVM autem in hac vita varie oriantur perturbationes, variaque pericula immineant, quibus fit, ut optatissima pace frui non possimus, & idcirco bellum sit maximè necessariū: eliguntur quidam ad defendendam religionem & patriam, aut quia inter ceteros excellent, aut quia se ipsi offerunt, qui in disciplina militari versari dicuntur. Cum autem, ut Aristoteles scriptum reliquit, in urbibus sint supremi, mediocres, & infimi; milites inter supremos, & Reipub. defensores sunt collocandi. Quamobrè si interdum, ut tempore belli, orator Ecclesiasticus sermonem habeat; dicat sæpè, ad multos pertinere, defendere religionem Christi, pugnare pro sancta matris Ecclesie defensione, pro honore Dei, & pro ouibus, pretiosissimo Christi sanguine redemptis, si sit opus, moriendum esse: ad milites Christianos maximè spectare, iustitiã tueri, miseris hominibus subuenire: valde ignominiosum in militia esse, nihil aliud habere propositū, quàm ditari, quàm intemperantia se ipsum foedare, quàm, ubi quis victoriã reportauerit, à seipso, hoc est, à cupiditatibus suis, vinci. quo loco proponet illa verba sumpta ex lib. Regū: Esto vir fortis, & pugnemus pro legibus Dei nostri, & pro populo nostro. Quae verba explicās pugnent, dicat, oēs pro Christo, pro sanctis, sacramentis, pro sanctis monasterijs, pro virtutibus, pro libertate, pro pace, sumāt alacriter arma contra acerrimū Christiani nominis hostem, cōtra discipulū

K 2

Sathane,